

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian Daily
in the United States.
Issued every day except Sundays
and legal Holidays.
75,000 Readers.

TELEFON: 2876 CORTLANDT.

Entered as Second Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under the Act of Congress of March 3, 1879.

TELEFON: 4687 CORTLANDT.

NO. 239. — ŠTEV. 239.

NEW YORK, MONDAY, OCTOBER 11, 1920. — PONDELJEK, 11. OKTOBRA, 1920.

VOLUME XXVIII. — LETNIK XXVIII.

RUSKI MUŽIKI PROTI S OVJETSKEMU REŽIMU

VELIKO REVOLUCIONARNO GIBANJE JE BILO SPROŽENO V NIŽNEM NOVGORODU, KJER SO LJUDSKE MNOŽICE PROGLASILE NOVO VLADO. — ŽFNSKE MED VODITELJI. — STRAŠNE GOSPODARSKE RAZMERE NA RUSKEM.

Variava, Poljska, 10. oktobra. — Nova ustaja proti ruski sovjetski vladi je izbruhnila v okrajni Nižji Novgorod, ki leži 265 milj severo-iztočno od Moskve, soglasno sporočili, ki so dospela v roke tukajnji ruski koloniji. Ustaja, katero je vprizorila socialna revolucionarna stranka, obsega velike mase kmetov ter se baje širi z veliko naglico na vse strani.

Ustasi so baje proglasili novo vlado, koje člani so Martov, Petrovski, Černov ter Marija Spiridovna, priznana ženska revolucionarna voditeljica, ki je bila skozi dolgo vrsto let zaposlena z aktivno propagando proti carskemu režimu.

Ustaja baje ogroža transportacijo živil in premoga iz istočne Rusije v Moskvo.

Ti ustasi so baje nastopili povsem neodvisno od generala Wrangla ali katerekoli drugega proti-revolucionarnega gibanja. Svoje glavno mesto hočejo baje uveljaviti v Nižnjem Novgorodu.

Številna poročila o ustajah proti boljševiški vladi so v zadnjem času prihajala z različnih točk, ki se dotikajo meja sovjetske Rusije. Ta poročila opisujejo razmere, ki so direktna posledica porazov, katere so doživela ruske sovjetske čete na Poljskem, nadalje rastočega nezadovoljstva v ruski armadi ter skrajno kritičnega ekonomskega položaja v ruskih mestih.

Splošno je znano, da so ekonomske razmere v Rusiji take, da bosta pomanjkanje in beda v Rusiji tekom naslednje zime presegala celo razmere, kot so prevladovala tekom zadnjih dveh zim. Poročila, ki so prišla zadnji čas iz Rusije in prav posebno v roke nemških neodvisnih socialistov, pravijo, da postajajo industrijski delavci v ruskih mestih vedno bolj nezadovoljni in obupani in da nameravajo vprizoriti radikalno politično izpremembo.

Pripravljenost boljševikov, da sprejmejo poljske mirovne pogoje, se smatra za nadaljni znak rasti položaja v Rusiji ter se v zvezi s tem domneva, da bo ruska sovjetska vlada porabila čete v obrambo svoje moči in vlade.

Opazovalci položaja v Rusiji izjavljajo, da je skrajno nevrjetno, da bi se revolucija proti sovjetski vladi posrečila, razven če bi revolucionarji dobili pomoč železničarjev ter municijskih delavcev. Že dolgo časa je znano, da so železničarji nasprotniki boljševiške vlade in da bi v slučaju velikega protivladnega gibanja lahko slednjemu pomagali s tem, da bi preprečili prevažanje boljševiških čet preko prizadetih ozemelj.

BOJI MED LITVINCIMI IN POLJAKI

Kljub premirju se še vedno vrše boji med Litvinci in Poljaki. — To bo boj do skrajnega konca.

Riga, 9. oktobra. — V nekim litvinskem oficijelnem sporočilu, ki je izšlo danes v Vilni, se glasi, da se je unela med Litvinci in Poljaki težka bitka, ki je trajala celo večerjani dan in celo nič in sicer šestnajst vrst južno od Vilne, litvinskega glavnega mesta. Na obeh straneh je bilo zaznamovanih težke izgube. V ugotovitvi se glasi nadalje, da bo to boj do skrajnega konca.

Poročilo pravi, da so bile javne naprave v Vilni izpraznjene. V slučaju našega umikanja, — se glasi, — bo zavezniška misija varovala naše interese ter zastopala litvinsko vlado. Del mestne administracije in milice bo izročeen skrbi te misije.

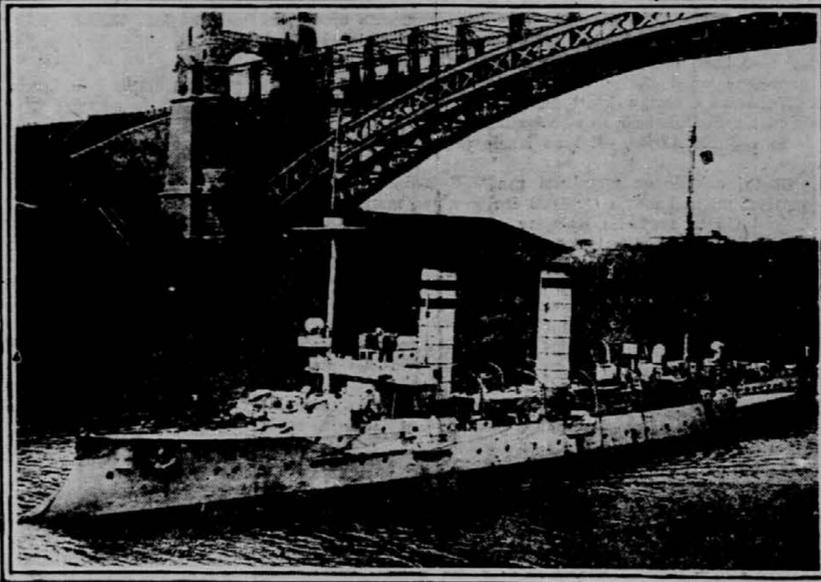
Francoski in angleški častniki so odšli na fronto. Komisija Lige narodov ni še dospela semkaj. — Taki so uspehi konference v Suvalki, — pravi poročilo na koncu.

Variava, Poljska, 9. oktobra. — V nekim oficijelnem poročilu, ki je bilo izdano tukaj, se glasi, da so Litvinci kljub sklenjenemu premirju zopet pričeli s sovražnostmi ter napadli poljske pozicije ob reki Merehanka.

London, Anglija, 9. oktobra. — Boljševiška poročila, ki so dospela v Rigo, kažejo da bodo boljševiki pričeli z novo ofenzivo proti Poljakom. Tako poročila poročevalca lista "Daily Mail", ki se mudi v imenovanem mestu. Sovjetski vojaški poveljniki trdijo, da so zopet zavzeli Minsk in da napredujejo boljševiške čete na gališki fronti.

Jurij Čičerin, ruski minister za zunanje zadeve, je hrzjavil ruski mirovni delegaciji, da so pričele sovjetske čete z ofenzivo proti četam generala Wrangla v južni Rusiji.

Poroča se, da se bo general Townsend, ki je poveljeval angleškim armadnim v Mezopotamiji, ki so se morale udati Turkom pred

OSTANKI NEMŠKE SLAVE.
Slika nam kaže nemško križarko "Medusa", eno najizbornejših in modernih vojnih ladij. Križarka pluje skozi Severovzhodno morski prekop, ki je bil med vojno znan pod imenom Kielski prekop. To je edina bojna ladja, katero so pustili zavezniški Nemcem.

POLJSKA ARMADA ZAVZELA VILNO

Ustaške čete nameravajo proklamirati novo litvinsko vlado ter se hočejo zvežati z Varšavo.

London, Anglija, 10. oktobra. Associated Press je dobila iz Varšave poročilo, da so litvinski ustasi, sestojeci iz čet generala Zelgowskega zavzeli glavno mesto Litvinske, Vilno, kot v protest proti odločitvi poljskih in litvinskih mirovni delegatov, da naj bo okraj Vilne vključen v litvinsko ozemlje.

Tukajnji Times je dobil v petek neko poročilo, da so sklenili poljski častniki zavzeti Vilno in sicer z dovoljenjem ali brez dovoljenja poljske vlade. Častniki pravijo, da so se že naveličali zavezniške kontrole.

Riga, 10. oktobra. — Poljski general Zelgowski je na čelu dveh litvinskih divizij in oddelkov ruske bele garde zavzel v petek večer ob petih Vilno.

Stockholm, Švedska, 10. okt. — Neko poročilo iz Revala pravi: Ker je sovjetna armada silno disorganizirana, se bo brez dvoma v najkrajšem času razšla. Samo da se ta razid prepreči, so bili sprejeti novi mirovni pogoji, toda tudi to najbrže ne bo dosti pomagalo. Lenin in Trocki sta si vedno bolj v laseh.

VELIKO BERLINSKIH LISTOV JE PRENEHALO IZHAJATI.

Berlin, Nemčija, 7. oktobra. — Skoraj vsi nesocijalistični časopisi so prenehali izhajati. Časopisi so odpuščali ves svoj tehnični štab, ker ljudje niso hoteli opravljati pisarniških del. Pisarji so namreč na štrajku.

ZAPADNE ŽELEZNIČNE ODPUŠČAJO LJUDI.

Chicago, Ill., 8. oktobra. — Zapadne železnice so odpuščale deset do petnajst odstotkov svojih ljudi. Glasi se, da je opaziti izdatno je vidno zmanjšanje železniškega prometa.

BRZOPARNIK 'CALABRIA'

Brzoparnik "Calabria", Anehor proge odpluje v Trst 23. oktobra. Cena vožnje do Trsta III. razreda samo \$105.00 s takso vred. Za vsa pojasnila se obrnite na tvrdko **FRANK SAKSER**, 32 Cortlandt St. New York.

FELIKS DIAZ BO IZGNAN IZ MEHIKE

Znani mehiški ustaški voditelj bo izgnan iz Mehike in naloži li ga bodo na parnik, namenjen v Evropo.

Vera Cruz, Mehika, 9. oktobra. Feliks Diaz, nekak prejšnjega mehiškega predsednika Porfirija Diaza, ki je bil tukaj v dejanskem zaporu, odkar je dospel sem v sredo, bo poslan na krov francoskega parnika "Flandre", ki vozi med Mehiko in evropskimi pristanišči in ki bo odplul od tukaj v ponedeljek.

Vladni uradniki so ponudili Diazu svoto približno \$10,000, da plača s tem svoje potne stroške, a on baje ni hotel sprejeti te svote. On trdi, da je povsem nedolžen z ozirom na zločine, katerih se ga dolži in ki se tičejo umora prejšnjega predsednika, Francisca Madero.

Tekom nekega pogovora je govoril Feliks Diaz povsem prostodušno o obdobjah, katere se je dvignilo proti njemu v mehiški poslanski zbornici. Rekel je, da se ga je povsem krivično obdolžilo, da je naročil umor Gustava Madero, brata predsednika ter Adolfa Basso, ki je bil ob onem času superintendent narodne palače v Mexico City.

Diaz trdi, da se ni hotel vdeležiti seje sveta ministrov, na kateri se je določilo usoda Francisca Madero in da bi on gotovo protestiral proti takemu kvaku, če bi se bil vdeležil dotične seje. Rekel je, da je dobil naročilo, naj usmrti Gustava Madero ter Adolfa Basso, da pa je ob času eksekucije teh dveh spal in da je izvršil slednje Joahim Masson, načelnik štaba predsednika Huerte.

MUDI SE MU.

Washington, D. C., 8. oktobra. Danes se je zagovarjal pred sodiščem devetnajstletni John McHenry, ki je usmrtil 14. decembra detektiva Armstronga. Ko ga je po prečitjanju razsodbe vprašal klerk, če ima še kaj pripomniti, je odvrnil: — Prosim vas, le hitro opravite.

GOMPERS JE PRECEJ OPTIMISTIČEN.

Washington, D. C., 10. oktobra. Delavsko politično obzorje je jasno in postaja vsak dan jasnejše. Navdušenje za našo nestransko kampanjo neprestano narašča ter bo na volilni dan dospelo do viška. To je izjavil danes Samuel Gompers, predsednik American Federation of Labor.

ANGLIJA V STRAHU ZA SVOJE INTERESE

Curzon svari sovjetno vlado pred vsakim sovražnim delovanjem. — Ruski podmorski čolni.

London, Anglija, 10. oktobra. Angleški zunanji tajnik Earl Curzon je sporočil ruskemu zunanjemu ministru, da bo angleška mornarica brez vsakega svara in naspada in uničila vsak ruski podmorski čoln, katerega bo srečala na visokem morju.

Pred kratkim se je bil pojavil v Črnem morju neki boljševiški podmorski čoln, toda angleške ladje so ga pustile čisto pri miru. Ker so pa v zadnjem času vodilni možje sovjetne Rusije večkrat izjavili, da vlada med boljševiki in Angleži vojno stanje, ne bo angleško brodoge več tako obzirno kot je bilo dosedaj.

Nadalje je sporočil Curzon Čičerinu, da operirajo boljševiški podmorski čolni v Vzhodnem morju.

Čičerin mu je odvrnil, da bo dal vsa tozadevna pojasnila Lordu Krasin.

Anglija je več kot katerakoli država skušala skleniti mir s sovjetno Rusijo. Mirno je prenašala vsa omalovaževanja in preziranja ter se je le potom izbornih diplomatčnih potez sovjetne vlade držala pogodbenih določb.

Kot znano pošiljajo zavezniški Poljaki preko glanskega pristanišča municije. Proti temu so Rusi odločno protestirali.

Curzon je odvrnil, da se sme uporabljati to pristanišče v ta namen soglasno z določbami versalske mirovne pogodbe.

Boljševiške vesti, da zavezniški z vsemi silami podpirajo generala Wrangla, so po mnenju Curzona čisto neutemeljene.

Če bi bila to resnica — je rekel Curzon, bi bil danes v južni Rusiji povsem drugačen položaj.

ŠTRAJKARSKI NEMIRI.

San Sebastian, 8. oktobra. — Tukajšnji štrajkarji so se spopadli s civilnimi stražami in vnel se je vroč boj. Sedem oseb je bilo ranjenih.

Demonstranti so se šele tedaj pomirili, ko je dospelo na lice mesta vojaštvo.

CUNARD PROGA PARNIK "PANNONIA"

odpluje dne 9. novembra. Cena do Trsta in Dubrovnika \$125.00

LJUDSKO GLASOVANJE NA KOROŠKEM — MIRNO

NAJPREJ SE JE VRŠILO GLASOVANJE V CONI A. — USPEH GLASOVANJA BO DANES OBJAVLJEN. — V SLUČAJU, DA BO SO ZMAGALI NEMCI, BO CONA B AVTOMATIČNO PRIPADLA AVSTRIJI, ČE NE, SE BO PA VRŠILO V NJI POSEBNO GLASOVANJE.

Celovec, 10. oktobra. — Današnje ljudsko glasovanje, ki je imelo odločiti, če bo del Koroške pripadel Avstriji ali Jugoslaviji, se je danes završilo brez najmanjših nemirov.

Nemci kakortudi Jugoslovani so mislili, da bo glasovanje zvezano z velikimi nemiri, kar se pa ni zgodilo. Ljudje so izvanredno hitro glasovali, in uspeh glasovanja bo najbrže v ponedeljek objavljen.

Ljudsko glasovanje so nadzorovali angleški, francoski in italijanski častniki.

To je najbrže pomirjevalno uplivalo na volilce. Danes so oddali ljudje v južni (coni A) svoje glasove. Če je bilo odanih več glasov za Avstrijo bo tudi severni del (coni B) avtomatično pripadel Avstriji.

Povsod prevladuje mnenje, da bodo Jugoslovani započeli vojaško akcijo v slučaju, da bi pri volitvah propadli. Na meji imajo baje veliko vojaštva in stražnikov.

PRAVILA ITALJ. DELAVCEV ZA KONTROLO NAPRAV

ITALJANSKI DELAVCI ZAHTEVAJO NADZORSTVO NAD VSEMI NAKUPNI IN PRODAJALNIMI CENAMI, MEZDAMI, IZDATKI IN DOBIČKI. — TEMELJNE TOČKE PROGRAMA.

Milan, Italija, 19. oktobra. — Delavci so večer objavili program, katerega je sprejela komisija delavcev, imenovana, da predloži vladi konkretne predloge, tikajoče se sovdeležbe delavcev v tehnični, finančni in disciplinarni upravi industrijskih podjetij. Temeljne točke tega programa so naslednje:

- Delavski svet mora kontrolirati nakup surovin.
- Nadzorovati mora prodajo izvršenih produktov.
- Določati mora cene izvršenih izdelkov.
- Nadzorovati mora določanje plač ali mezd.
- Sklepati mora, za katero delo je vsak posamezni delavec boljše usposobljen in v katerem je bolj uspešen.
- Kontrolirati mora splošne izdatke naprav in prav posebno razrešiti izdatke sedanjih lastnikov in ravnateljev, ki bodo sovdeleženi pri dobičku industrijskih naprav.
- Sklepati mora, kdaj je treba novih strojev.
- Nadzorovati mora zdravstvene razmere v industrijskih napravah.
- Zahtevati mora, da dajejo lastniki na razpolago potrebno orodje.
- Delodajalci ne smejo ustvarjati umetnih industrijskih kriz.
- Delodajalci morajo preprečiti padanje cen.

LLOYD GEORGE O IRSKEM VPRAŠANJU

Pravi, da je treba na vsak način uveljaviti na Irskem mir in red. Najstrožje odredbe.

London, Anglija, 10. oktobra. — Ministrski predsed. Lloyd George je v svojem nagovoru pred rojaki v Carnarvon izjavil, da mora narod napraviti red na Irskem in sicer če bo treba z najstrožjimi metodami.

— Vlada mora uveljaviti svoje odredbe za popolno samovlado Irske, — je rekel ministrski predsed., — a ne more dati Irski dominijnsko samovlado. Rekel je, da bi pomenjalo to konspiracijo za Anglijo. Irska, pod dominijnsko vlado bi lahko postavila na noge

GORKIJEV POZIV LENINU.

Stockholm, Švedska, 10. okt. — Tukajšnje časopisje je objavilo pismo, katerega je pisal slavni ruski pisatelj Maksim Gorki ruskemu ministrskemu predsedniku Nikolaju Leninu. Pred kratkim je namreč dal Lenin zapreti veliko ruskih znanstvenikov, in Gorki od njega odločno zahteva, naj jih izpusti, češ, da je znanstveno življenje države v nevarnosti.

Lenin je takoj ugodil Gorkijevi zahtevi.

armado pol milijona mož in Anglija bi ji seveda morala slediti. Razsvetlega pa zahteva Irska samostojno republiko. Ulster bi seveda ne imel te republike in vsled tega se noče on pogajati glede mira, ko je pred vratmi državljanska vojna.

Premislite dobro, komu bo ste vročili denar za poslati v stari kraj ali pa za vožnje listke.

Sedaj živimo v času negotovosti in slorabe, vsak skuša postati hitro bogat, ne glede na svojega bližnjega. Razni agentje in zakotni bankirji rastejo povsod, kakor gobe po dežju.

V teh časih se stavijo v denarnem prometu nepričakovane spreke starim izkušenim in premožnim tvežkam; kako bo pa malim neizkušenim začetnikom mogoče izpolniti svoje neutemeljene obljube, je veliko vprašanje.

Naše denarne pošiljave se sadnji čas po novi zvezi in na novi način primerno sedanjim razmeram v Evropi dovolj hitro in zanesljivo izplačujejo.

Včasr smo računali za pošiljave jugoslovanških kron po sledečih cenah:

300 kron	\$ 3.00	1000 kron	\$ 9.50
400 kron	\$ 4.00	5000 kron	\$ 47.00
500 kron	\$ 5.00	10000 kron	\$ 94.00

Vrednost denarju sedaj ni stalna, menja se večkrat nepričakovano; iz tega razloga nam ni mogoče podati natančne cene vnaprej. Mi računamo po ceni istega dne, ko nam poslani denar dospo v roko.

Denar nam je poslati najbolj po Domestic Money Order, ali po New York Bank Draft.

Tvrška Frank Sakser, 32 Cortlandt St., New York, N. Y.

"GLAS NARODA"

(SLOVENIAN DAILY)
Owned and Published by
SLOVENIAN PUBLISHING COMPANY
(a corporation)

FRANK BAKER, President LOUIS BENEDIK, Treasurer

Place of Business of the Corporation and Addresses of Above Officers:
62 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y.

"Glas Naroda" izhaja vsak dan izvenredni nedelje in praznikov.

Za celo leto velja list za Ameriko \$7.00
Za New York za celo leto \$5.50
Za cel svet za celo leto \$3.00
Za cel svet za pol leta \$1.50
Za cel svet za četrt leta \$0.75

GLAS NARODA
(Voice of the People)
Published every day except Sundays and Holidays
Subscription yearly \$6.00

Advertisement agreement
Duplirat brez podpisa in osebnosti se ne prištevajo. Denar naj se blagovno pošilja po Money Order. Pri spremembi kraja naročnikov prosimo, da se nam tudi pošlje bivališče naznaniti, da hitreje najdemo našo hišo.

GLAS NARODA
62 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York, N. Y.
Telephone: Cortlandt 2878

Nova pojasnila glede svetopisemskega Peter Zgaga vesoljnega potopa.

Poročla H. Gernsback.

Zijemo nekaterih afriških plemen, je najti pri skoro vseh drugih narodih povesti o vesoljnem potopu, v Evropi, Ameriki, Aziji in Avstraliji. Vsi ti narodi imajo gotove povesti, ki predstavljajo usna izročila, da se je pred tisoči in tisoči let završil svetovni potop. Najti je številne zemljepisne razloge, ki nas uče, da je bila ta splošna povodenj dejstvo. Ti razlogi so naslednji:

1. V zapadni Evropi je najti številne sklade kosti najbolj različnih živali in te kosti so pomešane z ostrimi, ne oglaženimi kosti kamena ter z zemljo. Ta zmes vsebuje pogosto kamenito orodje, ki je delo človeških rok. Ti skladi kosti niso mogli biti napotljeni počasi, ker niso kosti obglodane. Očividno so bile te dupline in razpoke napoljene vsled akcije vodnih valov.

2. Velikanska zbirka kosti hipopotama v duplini San Ciro pri Palermo na Siciliji, kjer so cele črede teh živali, katere je najti sedaj le še v Južni Afriki, očividno iskale zavetja pred naraščajočimi valovi.

3. Obstoj arktičnega morskega psa v Bajkalskem jezeru, ki leži dva tisoč milj od morja ter 1680 črveljev nad morsk gladino.

4. Zgodovinska tradicija Kitajcev o obstoju velikega vodovja v pokrajini, imenovani Han Hai.

Profesor Wright je mnenja, da je treba to povodenj pripisovati ledeni ali glacialni dobi, ki je nagromadila velikansko težo ledu na severni polobli, prav posebno pa v Ameriki in v Evropi tekem one dobe. Profesor Wright je nadalje mnenja, da je bilo ta ta način 250 črveljev vode odtegnjene morju in da je ta voda, izpremenjena v oni dobi v led, pozneje, ko se je stajala, povzročila povodnji po vseh kontinentih.

Ta pojasnilo je sicer dobro, a treba je pomisliti, da se je let le počasi tajal in da ni moglo tajanje povzročiti nenadne in splošne povodnji.

Najti je veliko bolj vrjeten vzrok, kako se je završila zgodovinska velika povodenj ali vesoljni potop.

Da so povodenj povzročili oceani, ne pa deževje, je razvidno iz svetopisemskega poročila samega, kjer se glasi o potopu, da ni bil toliko povzročen od dežja, ki je padel, temveč od tega, da so privreli na dan vrele velikih globlin. V navadnem jeziku more imeti to le en pomen, da so namreč povzročili potop morski valovi.

Da je bilo to vodovje v resnici morsk vodovje, je najboljšje razvidno iz dejstva, da so našli fosilne morske školjke na vrhovih naših najvišjih gora po celem svetu, z izjemo nekaterih afriških gora.

Pojasnilo potopa ali povodnji je zelo enostavno ter se je ta povodenj lahko završila na naslednji način:

Če je kak onebeško telo na svojem potovanju skozi vseмирje prišlo zadosti blizu zemlje, to je v razdaljo 10,000 do 12,000 milj, je to povzročilo brez dvoma na zemlji velikansko zmešajavo. Pri tem nas ne briga, kake vrste je bilo to telo. Mogoče je bila naša lastna luna ali eden drugih planetov ali celo izvanredno velik komet, ki je prišel v bližino recimo dva tisoč milj do zemlje. Medsebojni gravitacijski uplivi bi povzročili v takem slučaju velikanske plimske valove, ne le na zemlji, temveč tudi na drugem nebeskem telesu, seveda pod pogojem, da se nahaja na njem voda.

Če je bil Neot, kot pravijo, moder mož, potem je bil brez dvoma v stanu videti vnaprej, kaj bo prišlo, prav tako kot lahko vsak astronom napove povratek tega ali onega kometa za leta naprej. Splošno se domneva, da se je ta povodenj završila leta 2348 pred Kr. Če dovolimo človeku toliko iznajdljivosti, da zgradi barko ali z drugimi besedami ladijo, ki je bila dolga 500 črveljev ter 50 črveljev globoka ter vsled tega tako velika kot kak velik moderni oceanski parnik, potem je moral biti ta človek v resnici velike inteligence. Bil je astronomično nadarjen ter je brez dvoma izračunal čas, ko bosta prišla oba nebeška telesa skupaj. To mu je seveda dalo dosti časa, da zgradi svojo barko ter mde pretčemu poginu.

V slučaju, da bi se zemlja in neko drugo nebeško telo približala recimo na razdaljo 10,000 milj, bi ne moglo biti tako srečanje dolgo trajno. Zemlja se premika zelo hitro naprej in sicer z naglico 1,600,000 milj na dan. Drugo nebeško telo bi se premikalo naprej s približno isto naglico. Motenje, povzročeno vsled medsebojne privlačne sile, bi velikansko, a kratko.

Ko bi se oba telesa približala, bi se dvignilo vodovje oceanov, ki je najbolj plastična snov na drugače okoreneli zemlji, skoro do neba in to dviganje bi bilo odvisno od razdalje, v kateri bi se nahajala oba nebeška telesa drug od drugega. Lahko se domneva, da se bi se vodovje oceanov dvignilo povsod v velikanskih valovih od deset do 25 milj visoko. Dvignenje te vode bi bilo seveda zelo naglo ter bi v onem trenutku ne povzročilo nikake zmešajave ali uničenja. V trenutku pa, ko bi se oba nebeška telesa ločila drug od drugega, bi vodovje zopet stopilo nazaj ter preplavilo kontinente preko vrhov najvišjih gora.

Pri tem je treba vzeti v poštev, da krije vodovje zemlje pet osem celih površine zemlje. Če je torej ta teorija pravilna, mora vsled tega umikajoče se vodovje preplaviti vsaki kontinent na zemlji. Ta velikanska katastrofa pa bi tudi ne bila trenutna. Velikanski valovi, ustvarjeni na ta način, bi ne bili pomirjeni v enem trenutku. Momentum, katerega bi dobili valovi, bi najbrž zadostoval, da bi vodovje drlo krog zemlje skozi številne naslednje dni. Mogoče bi potekali meseci, predno bi bil kontinenti zopet prsti vode. Brez dvoma bi se pojavili novi oceani in stari bi se izpremenili v kopno zemljo. O tem nam priča pripomba dr. Wrighta glede zgodovinskega kitajskega oceana, znanega pod imenom Han Hai.

Kako dolgo bi trajalo motenje, dokler bi se oceani konečno ne pomirili, je nemogoče vedeti sedaj, vendar pa ni mogoče dvomiti, da bi bil časovni element precej dolg. Dobro znano je, da ploha v višjih preplavi kak okraj za nekaj dni, predno se voda konečno izgubi, deloma potom pronicanja v tla, deloma pa s tem, da reke odvedejo vodovje. Če traja torej več dni predno se voda izgubi iz sorazmerno majhnega ozemlja, kako dolgo bi vzelo, da bi se od tekla voda oceanskega valovja, ki bi prihrumelo v višini desetih do 25 milj preko kontinentov?

Slovenske novice.

Cleveland, Ohio. Ko ga je na St. Clair Ave in E. Frank Tračina, star 37 let in 40. St. podrl nek avtomobil. E. njegova 35letna žena, stanujoča daj se nahaja v Lakeside bolnišnici na 1369 E. 47. St., se nahajata v nicei v opasnem stanju. — Avto-Lakeside bolnišnici, trpeča za resnično je do smrti povozil 4letnega mladi opeklina, ki sta jih dobila, Feliksa Andrejski, 1606 Bridge-ko sta z vzgalejo poskušala, če wood Ave.

Tony Mitrovič, katerega se je plin eksploziral ter ožgal njuno aretiralo v zvezi z dvojnimi umor-obleko. Eksplozija je bila tako rom na Palmer Heights, je bil izsilba, da se je vzbodila stena po-ročen veliki poroti, ker je obto-slopa in da so vse šipe v kleti žen, da je kahal žganje. Sam Ro-popokale.

Smrtno nevarne poškodbe je Roy Stenanhov, ki so bili aretiradobil John Črnkovič, star 57 let, ni z njim vred, so bili izpuščenistanojuče na 4034 St. Clair Ave., na pristo.

Peter Zgaga

P I E S.

(Tragikomična igra v treh dejanjih. — Spisalo življenje. — Godi se v sedanjem času med ameriški mi Slovenci.)

Zdelo se mi je potrebno napisati nekoliko kritike o tej najboljši igri, kar so jih imeli ameriški Slovenci, nekoliko pohvaliti in nekoliko pograjati igralce ter vzpodbujati narod, naj ne sili preveč k odru, da si prstov ne opeče.

Mrs. Edinost je igrala svojo niogo mojstersko, kot se spodobi staremu brezobnemu babščetu. Sikala je, in nedosegljiva je bila v vzmerjanju ter v nastopih, ko je branila svojo dvomljivo čast.

Z mojstersko izurjenostjo je pripovedovala o žegnih, ki jih je sprejela od raznih škofov in drugih dostojanstvenikov, nikakor pa ni mogla prikriti gnojnice, ki se je edila za njo, kar je seveda povzročalo veliko smeha med poslušalstvom.

Takrat se je v prevelikem navdušenju celo izpodtaknila ob svojo lastno nogo ter se tako opotekla po odru da je vsakdo mislil, zdaj zdaj bo padla.

Edinole njena slovensčina nas je nekoliko motila.

Precej borovniška je in pomešna s srbskimi izrazi.

Njena vredna družica je bila Miss Miel. Nedoželna na prvi pogled toda takoj po par prizorih se je opazilo, da ima v sebi precej krvi vidiške Johance.

Vedno je molila in molila, sredi molitve pa kar naenkrat zaplesala poskočnico, v primeri s katero ni nevyvoški "šimi" prav nič. Kdo bi si mislil, da je toliko zakonskih zmoglosti v tem navidez nedolžnem dekletu.

Njene zahvale so bila res izborne, in ko se je po predstavi podala v dvoranc, smo videli, da je v kolektanju nihče ne prekosi.

Punca, dasiravno navidez nedolžna, je iz vraga stlačena.

Neki duhovnik v Jolietu je celo vrtil mlade fante in dekleta pred njo, toda meni se zdi, da ni take sile.

V hišo je ni treba puščati, pa bo gmah.

Krona celega programa je bil nastop gospoda Skaze v ulogi kabaretno plesalke.

Kako se je zvijal in kako obračal oči.

V rokah ima veliko spretnost, kar smo posebno tedaj opazili, ko je delal znanе čirkele.

In ko je dvignil svojo nožico, se mu je potresel trebušček, oči so se mu zavile — mislili smo, da je obseden.

Hoja po prstih, tiho šepetanje, nedolžen pogled in alozijjski obraz — to so njegove glavne značilnosti.

Vrtel se je zdaj sem, zdaj tja, zaletaval se je v tega in onega ter se končno celo zaletel v Mrs. Jednoto in jo hotel potipati za nošnjico.

Pri tem pa ni na pravo naletel. Dala mu je breco, da se je tako znael sredi odra.

Z Mrs. Jednoto se namreč ni šaliti.

Breati zna kot missourska mula.

Par Newyorčanov in Brooklynčanov, ki so prišli v stik z njenim kopitom, bi vedelo povedati o tem.

Škoda, da ima Mr. Skaza jezikovno napako. Glas mu ne gre iz grla, če ne izreče črke "k". Če človek izpregovori črko "k" večkrat zaporedoma, ponavadi ne pride nič čednega ven. (Le poskušajte, pa se boste prepričali.) Upamo, da bo ta nedotakel kmalo odstranil ter da bomo v najkrajšem času imeli zopet priliko videti ga na odru.

Zdaj pa še besedo poslušalec. Ni potreba vedno kimati in spat, pač naj pa vsak kakšno pove, da bo zabava večja in komedija popolna.

Josip Kula, ki je bil obtožen umora Josipa Kundre, je bil dne 6. oktobra v sodni dvorani od sodnika Bernona spoznan nedolžnim. Porota ga je spoznala nekriminim po enournem razmotrivanju. Kula je tekem svojega izpričevanja izjavil, da je ubil Kundrov

Jugoslovanska Katol. Jednota
Ustanovljena 1. 1898
Inkorporirana 1. 1900
GLAVNI URAD v ELY, MINN.

Glavni Uradniki:
Predsednik: MIHAIL BOVANSER
Podpredsednik: LOUIS BALANT, Box 100, Penn Avenue, Lorain, O.
Tajnik: JOSEPH FISHER, Ely, Minnesota.
Stožarski: GBO. L. KROZICH, Ely, Minnesota.
Glavnišk neplačanb smrtina: LOUIS COSTELLO, Salida, Colo.

Vrhovni Zbiravali:
Dr. JOE V. GRAHEK, 648 E. Ohio Street, W. S., Pittsburgh, Pa.

Naduravali:
JOHN GOUZE, Ely, Minnesota.
ANTHONY MOTZ, 6641 Avenue M, So. Chicago, Ill.
IVAN VARGO, 5128 Natrona Alley, Pittsburgh, Pa.

Vse stvari tikačobe so uradni medev kakor tudi denarne polklijatev naj se pošiljajo na glavne tajnika. Vse pritožbe naj se pošiljajo na predsednika porotnega odbora. Prošnje na sprejem novih članov in sploh vsa odra oblika spričevala se naj pošiljajo na vrhovnega zbiravnika.

Jugoslovanska Katoliška Jednota se priprava vsem Jugoslovancem in občanom pristopiti na "National Fraternal Congress" letvid. V bližini ima okrog \$300,000. (trifotisoč dolarjev). Bolniških podpor, obtočin, in pomrtin in je tpiatela se naj poldruhi milijon dolarjev. Jednota teje okrog 8 tisoč rednih članov(ice) in okrog 3 tisoč otrok v mladinskem oddelku. Društva Jednote se nahajajo po raznih slovenskih nasebinah, tam, kjer jih še ni, priporočamo ustanovitve novih. Kdor želi postati član naj se zgleda pri tajniku bližnjega društva JSKJ. Za ustanovitve novih društev se po obrniti na glavne tajnika. Novo društvo se lahko vsanovi s 5 člani ali članicami.

Obambi svojega življenja in svoja doma. Ravno tako je izpričevala tudi njegova žena, katero je ubiti skušal pogovoriti da zapusti moža in pobegne z njim.

Toledo, Ohio.
Policija preiskuje, kam je izgipila 15letna Stela Zajec, ki je odšla v ponedeljek 4. oktobra zvečer iz doma svojih staršev, da prisostvuje večernemu razredu v Woodward višji šoli, toda je od takrat ni nihče več videl. Stariši izginule deklice so prepričani, da jo je kdo siloma odpeljal.

Bannock, Ohio.
Rojak Anton Vehar sporoča, da sta dva tankajšnja Italijana kuhala žganje na gasoliniski peči, pri čemur se je pripetila eksplozija, ki je raznesla peč in je pijača začela goreti. Ljudje, ki so prihiteli na lice mesta, so dobili enega mrtvega, drugega pa so rešili že vsega ožganega in se sedaj nahajajo v bolnišnici. Blažena prohibicija!

Joliet, Ill.
Dne 18. septembra sta bila poročena v slovenski cerkvi sv. Vida v Clevelandu g. Josip Jurčič in gde. Marija Tomšič. Ženin je sin g. Martina Jurčiča iz Jolietu, 1218 North Center St., nevesta pa je hčerka g. J. Tomšiča, ki se je pred več leti naselil v Jolietu, prišedi iz Colorada, a se je pred par leti z družino preselil v Cleveland. Mladi Josip Jurčič je lansko zimo prodal svojo in očetovo mesarino na 945 Granite St. in se nato podal v Cleveland za boljšim delom. Ženitovanje se je vršilo v domu nevestinih staršev na 1441 E. 53. St. v Clevelandu. Iz Jolietu so prišli na ženitnino tudi ženinovi stariši, g. Martin Jurčič in soproga, ter sin Martin. Z njimi je šel tja tudi znani jolietjski godec g. Fred Trope, ki je na ženitninski zabavi zaigral razne poskočnice.

V četrtek 30. septembra zvečer je umrl v svojem domu števec 206 Ross St. rojak John Tezak. Bolehal je že zadnje tri ali štiri mesece. Kljub visoki starosti do 80 let je delal v jeklarni skoro vsak dan, dokler ga ni starost in slabost polegla na bolniško posteljo. Rojen je bil v Rosalnicah pri Metliki. V Ameriki je bival do 40 let, večinoma v Jolietu, kjer za pasuša užaljeno soprogo, dve pastorki, ki sta Mrs. Frank Kadune in Mrs. John Libersher, ter dva pastorka, gg. Franka in Johna Nemanich. Zadnji se nahaja že več let nekje v zapadnih državah. Pokojni Tezak je bil steher stare belokranjske korenine. Bil je značajan mož, dober delavec in skrben oče. Spadal je v društvo sv. Jožefa št. 2 KSKJ, že od njegove ustanovitve. Pogreb je bil v soboto 2. oktobra. Naj v miru počiva!

V nedeljo 3. oktobra sta bila oklečana v slovenski cerkvi sv. Jožefa med drugimi tudi dva brata in dve sestri, in sicer Mihael Smrekar in Marija Skube ter Stefan Smrekar in Johana Skube.

Oba para bivata na Smith St. v slovenski naselbini na severozapadni strani mesta. Dvojna poroka pa bo v sredo 13. oktobra, ko bosta prejenjena dva para poročena v slovenski cerkvi sv. Jožefa. Nevesti sta dospeli pred tremi tedni iz Zatiče.

Dne 4. oktobra je bila Ana Lučič iz sodnega Rockdale spočen s krivim kršitve buharskega zakona in je morala plačati v okrajnem sodišču \$150.00 globe.

Dne 7. septembra se je pričelo novo šolsko leto tukajšnje slovenske župniške šole s peto sv. mašo in z blagoslovom z Najsvetejšim. 120 učencev je bilo vpisanih prvi dan. Stevilo šolarjev se je letos ravno podvojilo v primeru s prvim začetkom pred šestimi leti. Sestre Predragoene Krvi so učiteljice. Prišle so pred 15. leti v Ameriko iz Bosne. Slovenska šola je 8-razredna in sedaj nadkrijuje je ostalih pet župnijskih šol v tukajšnjem mestu glede napredka, četudi ne v številu učencev. Slov. šolske sestre so sedaj edine v tem mestu, ki so letos izvršile državne skušnje za 10 razredov javnih šol ter si s tem pridobile takoiimeno-vani "second grade certificate". Ako bi bilo prostora, bi že letos bili otvorili prvo katoliško Junior High School v Springfieldu. Razen slovenske učijo tudi nekoliko slovaščine. Tudi nemški oddelek je, da se ustreže ogrskim Nemečim, ki pošiljajo svoje otroke v slovensko šolo. Jos. Markovič, eden izmed lanskih graduatov slovenske šole, že pohaja tukajšnje visoko šolo, in graduantinja Ivana Lah bo kmalu dovršila Business College. Dva izmed naših mladih fantov, Tony Žaubi in John Sereel, oba še komaj 17 let stara, sta že zaposlena v glavnih uradih tukajšnje Franklin Life Insurance Co. Skoraj celih 20 let so živeli Slovenci v Springfieldu popolnoma nepoznani in prezirani. Dandanes je slovenska župnija sv. Barbare znana po Springfieldu in okolici med katoličani in drugoverci kot "the most progressive church and school". Šč par let, in imeli bomo našo integrirano slovensko mladino zaposleno v državnel kapitoli. Bog je obdaril Slovence z velikimi zmognostmi, duševnimi in telesnimi. V mladini hočemo te zmognosti vzbujati, rediti in krečiti ter tako naš narod dovesti do vpliva in veljave v tej deželi, ki je polna "opportunities". Štajerski rojak Frank Supane 82 je priselil iz Johnstowna, Pa., v Springfield. Prezel je posel cerkvnika pri slovenski cerkvi in šoli. Stanoval bo v novo nakupljeni meznariji na 14. česti. Že prve dni je veliko poravnal in počelil na cerkvenem "property". Pred cerkvi je lep majhni park z drevesi, gručjem in velikimi gredami bujnih cvetlic. Ta okrasek mesta je delo naših marljivih slovenskih orličev.

Ahilova peta.

Pravijo, da je živel v starodavnih časih junak Ahil, ki je bil neranjiv po celem telesu, razen na peti. Streljali so ga s puščami, a nobena ga ni ranila, dokler ga ni njegov nasprotnik zadel v edino ranljivo mesto — v peto.

Tudi demokratična administracija misli, da je neranjiva. Ona sicer pravi, da je, mi pa vemo in vsak razsoden človek ve, da ima veliko Ahilovih pet.

V najbolj ranljivo točko jo je pa zadel senator Harding, ki je izrekel krilate besede: Človek se povečuje s svojimi višjimi nameni.

Izmed vseh dosedanjih govorov senatorja Hardinga je bil oni, ki ga je imel četrtak v Des Moines, najvažnejši in najpomembnejši.

Cestitati bi bilo treba deželi, da se je odlovedal predsedniški kandidat zastarelim ozorom republikanskega narodnega odbora v tem oziru, da je sel preko dežele na kampanjsko potovanje ter imel priliko stopiti v stik z narodom ter odgovarjati na vprašanja, ki so narodu pri sre.

V svojem govoru v četrtak se je dotaknil senator Harding ranljive točke predsednika Wilsona. Razpravljal je o neki čudni Wilsonovi navadi, da namreč rad zadaja obljube ne oziraje se na to, če jih bo mogel kdaj izpolniti ali ne.

Tipičen slučaj je irsko vprašanje Senator Harding je storil prav, ko je povedal prijateljem irske prostosti, da ne more obljubiti, da bi bilo mogoče, rešiti irsko vprašanje na podlagi člena X. Lige narodov, dočim se ne more na podlagi tega člena ničesar napraviti proti priseljevanju Japoncev v Californijo.

Coxu bi bilo najbrž težko na zadovoljiv način pojasniti ameriškega narodu Wilsonovo trditve da bi imela Kanada pravomočen glas v Ligi narodov, dočim je trdil o Združenih državah ravno nasprotno.

Wilson je obljubil v Parizu Srbom in Rumunom vojaško pomoč, dočim je tukaj zatrjeval, da se Amerika z ničemer ne obveže, če vstopi v Ligo narodov, če, da to ni v skladu z našimi načeli.

Bog ve, kaj bo rekel gospod Cox nato?

Gospod Wilson je pred kratkim rekel, da se je ameriški narod glede Lige narodov ne nesramen način vodilo za nos, senator Harding je pa na kratko povedal, kdo je vodil glede Lige narodov ameriški narod za nos.

Kritičen položaj zaradi jadranskega vprašanja.

Odkar je Italija preživela najkritičnejši čas svoje notralne krize in odkar so prenehali tesni stiki ententnih držav, kakršni so bili že za časa mirovniš pogajanj v Parizu in pričele ententne države svojo zunanjo politiko vsaka zase neodvisneje izjaviti na svojo lastno pest, se ta pa preobrat kaže tudi dejansko v vprašanju, ki je za Jugoslavijo tolike važnosti, namreč v jadranskem vprašanju.

Italijanski imperijalizem se je zopet ožujnil do predznosti, vsled česar se je napetost zunanje političnega položaja naše države zopet povečala. D'Annunzio je pričel prvi z mislijo, da se proglasi Reka za neodvisno kvarnersko državo z nekaterimi bližnjimi otoki in nekaterimi celinskimi občinami v bližini Reke. Odposlana je bila v Rim posebna reška deputacija, da v tej smeri posreduje pri vladi in jo pridobi za ta načrt. In res! Danes sta v talijanskem parlamentu dve struji: večina je za to, da se Reka proglasi za svobodno državo, kateri bo stala Italija le ob strani, ter za to, da se pri pogajanjih z Jugoslavijo zahtevajo Julijske Alpe kod državna meja, ter vsa Dalmacije za zagisuranje italijanskega morja. Manjšina v parlamentu se je pa izjavila za aneksijo Reke po Italiji, ter za to, da se Italija odreče Dalmaciji. Jasno je, da ob takih zahtevah italijanskega imperijalizma ni več mogoče misliti še na to, da bi se obe buržoaziji iz direktnih pogajanjih glede jadranskega vprašanja sporazumeli, niti ni misliti na kompromisno politiko glede jadranskega vprašanja sedanja italijanska buržoazija niti ne zastopa temveč stavila že povsem gotove in neizpremenljive svoje imperijalistične zahteve, kar kaže, že da so "minimalne" zahteve italijanskega imperijalizma one zahteve, ki jih v italijanskem parlamentu zahteva manjšina.

Zunanji položaj je postal torej zopet kritičen in politični krogi spravljajo s tem položajem v zvezo nenadno odpotovanje regenta Aleksandra v Pariz in prihod Trumbiča iz Londona v Pariz. Francoska je kakor se zdi, zaradi osnovanja naše entente precej naklonjena Italiji, dočim se Angleži spora diplomatično odtegujejo. Mi vemo, da so ti spori le ostudne mahinacije ententne dobičkarne in italijanske imperijalistične buržoazije, koje šovinizem presega menda celo meje bivšega nemškega pangermanizma.

Ali, ker te mahinacije ogrožajo mirno sožitje jugoslovanske in italijanske države in groze z krvjo, je naša dolžnost, da v ienu vsega jugoslovanskega proletarijata ponovno abeliramo na italijanski socialistički proletarijat in na vse trezne elemente v Italiji, da vplivajo na to, da se preneha z očitno izvalno katastrofalno imperijalistično politiko italijanske buržoazije, ker nikakor ni niti v interesu obeh narodov, da se postruje spor, ki ga poleg tega podžiga še albanska politika obeh dveh buržoaznih vlada. Za proletare, kako jadransko vprašanje sploh ne eksistira; eksistira pa v plavah buržoazije, in proletarijat mora računati s tem, kaj da se kuha v buržoazni kuhinji na njegov račun! Sporazum!

Kaj bi se zgodilo, če bi ženske glasovale in če bi najvišje sodišče Združenih držav pozneje dokazalo, da je amendment neveljaven?

Boljšje bi bilo, če bi Amerikanci malo več potovali v namenu, da se kaj nauče, mesto da skušajo vedno učiti druge.

Izza črnih časov v rajni Avstriji.

Piše Ksaver Meško.

(Konec.)

Ves čas seveda sicer nisimo bili v hiši samo štirje — g. poslanca Grafenauerja in g. Sturmha so že v pondeljek odvedli v Celovec. Pozneje so nam poročali, da je bila v tork 14. sinesa popoldne vsa beljaška sodrga zbrana na postaji jezne železnice. Najz. g. Trunkom so nameravali gnati tedaj v Celovec. Kaj je zabranilo, da naju niso, ni je neznan. Se danes. Vpraša pa se človek: "Kako je vedela sodrga za to?" Jasnje je, da je raznesla vest vojaška policija sama, češ: "Naj ju ozmerjajo, opljuvajo in pretepejo." Značilno!

Nekaj dni je bilo v hiši polno laških oficirjev. To so bili glasni gospodje, zlasti mlajši. In zelo veselo so živeli. Jedli in pili so — iz sosednega hotela so dobili, kar jim je srce poželelo — kakor da so mesecje gladovali. Morda res so. Denarja, papirja namuč, so imeli na kupe, so nam pravili našoj vojski.

V eni sobi so bili laški ubežniki. K tem so prihajali vsak dan avstrijski oficirji, da so jih izpraševali o italijanskih postojankah. Imeli so na mizi celo bojno polje v reliefu in so ga s temi izdajalci s šuširali.

Z ujetimi oficirji sem imel sočutje; zlasti nekega dne, ko bi radi šli na izprehod — naša hiša ni imela vrta, niti kakega dvorišča. A jim je avstrijski oficir, star major v rezervi, izjavil, da le v spremstvu straže. To so odklonili. Potem je dovolil, da smejo iti sami, a je obenem zagrozil: Kdor bi skušal ubežati, bo ustreljen. Ali je to po mednarodnem vojnem pravu pravilno, ne vem. Vem le, da so Labi nato izprehod opustili.

Ko sem na sv. Jožefa praznik zjutraj vstal in stopil k oknu, ker sem slišal spodaj z ulice glasno govorjenje, sem videl, da je stalo na cesti pred našo ječo kakih 200 ujetih Lahov. Nekateri so bili skrajno slabo oblečeni in so od mrzaca kar drgetali. — Ti so se mi smilili, ubežniki gnusili.

Dva dni je bivala v hiši Slovenka s Kranjskega, ženska okoli tridesetih let. Prišla je iz Amerike, čez Francosko, in so jo zaslišavali o ameriškanih in zlasti francoskih razmerah. Ves dan je govorila z vojniki in se glasno, razvedano smejala. Bilo me je sram, da je Slovenka.

Najbolj se mi je smilila stara žena, ki sem jo večkrat videl pri volodprtih durih v eni sosednih ulic. Morala je biti blizu sedemdeset let. Menda iz Skočedola. Njena mož da je Italjan, so pravili vojniki, in je zbežal na Laško. Pa so vtaknili v zapor ubogo staro.

Ob nedeljah je bil večinoma poveljnik hišne straže mlad Korosec, Nemez iz Althofna. Ta je predsedel v moji celici večkrat po cele ure in mi pripovedoval vse mogoče, o domu in o vojni. Da so v Galiciji nekoč ujeti sedem duhovnikov, in je major kratkoma ukazal: "Alle hängen!" (Obesite jih!) — "Pa jih ste?" — "Seveda. Naš pater jih je blagoslovil" — dal jim je pač odvezo — "pa smo jih obesili kar na najbližje drevo." — "Kaj pa so naredili?" — "Bili so menda izdajalci." — "Pa je bilo to dokazano?" — "Kaj dokazano! Saj ni bilo nič sodišča tedaj. Major je ukazal, pa smo jih potegnili na drevo." — "Čudna pravičnost!" sem si mislil. "Kaj če bi sodili še nas po tej pravici?" — Malo topla mi je postajala.

Drugi slučaj: Bili so v Galiciji nekje ravno pri kosilu, kar jih Rusi napadejo. Seveda izdajstvo! — Da bi mogli biti Rusi tako pametni in napasti, ko so imeli Avstrije v rokah žlice in ne puške, to se kajpada nemiški pametni ni zdelo možno in verjetno. — "In kdo vas je izdal?" — "Tamošnji duhovnik. Zjutraj so ga bili opazovali pri maši, kako se je globoko nagnil nad oltar in telefoniral." — Zjutraj, prosim, je duhovnik vedel, kdaj ravno bodo avstrijski vojniki obedovali! Nad oltar se je pač nagnil, ko je konsekriral kruh in vino, a nemiška modrost je izuhatala, da je telefoniral! — "In kaj ste potem stajali z njim?" — "S tamošnjim

grofom grofom, ki je tudi imel telefon v gradu, smo ga zaprli v graščino in v vse skupaj spustili v zrak." — Čudo božje, galiski grof je imel telefon v gradu! Smrt je zaslužil za tako nezaslišan zločin.

S takimi prijetno — šaljivimi zgodbicami mi je delal fant kratkega časa. Ne iz hudobije, vem; iz naivnosti. A mene so te storije vrolo zanimalo, ker so bile kaj lepe ilustracije avstrijske pravičnosti.

Ta mi je prišel tudi praviti, da so odgnali v ječo g. župnika Razuma iz St. Jakoba. — "Zakaj pa?" — "Nekako zborovanje so imeli duhovniki v župnišču v St. Jakobu." — "Pa so zaprli kar vse?" — "Ne vem! Najbrže je." Cisto naravno se mi je zdelo, da bi bili kar vse vzeli in vrgli v ječo. Taki soo bili tedaj časi...

7.

Prvi večer sem legel brez večerje. Drugo jutro so mi prinesli kavo iz kavarne, kosilo in večerjo iz hotela. Tretji dan ravno tako.

Domislilo se me je pa, ko so bili že vsi drugi siti. Tako sem čakal brez konca in kraja, po brezkonnem čakanju dobil vse izrodo, plačati pa moral drago. Pa sem jim rekel: "Če ste me zaprli, mi morate dati tudi hrano." — "Kajpada. Menažo, kakor jo dobi mostvo." — "Mi je vseeno."

Pa sem dobival vojaško hrano, večkrat sicer malo čudno. Pravi mi nekega jutra poveljniku hišne straže, že starejšemu možu, vsak dan je bil drug: "Vi, gospod, te kave pa ne bom pil. Naj mi jo prinese iz kavarne." — Poveljnik: "Le vzemite, pa pijete kdaj za žejo, je itak sama voda."

Najbolj nenavadna se mi je zdelo večerja neke nedelje popoldne. Že ob dveh smo dobivali ob nedeljah večerjo, ker so potem šli vojniki — izvojašnice so nam prinašali menažo — na sprehod in zvečer niso kuhali. Prinesli so mi skledico čaja, zraven pa ne kruha, ampak skledico — krompirja. Ne vem, je li to po pariški kuhinji ali po kaki.

G. Trunk je dobival hrano od doma in je navadno bratsko delil z menoj. Tako v tem oziru nisem trpel sile. Sem pozneje v konfinaciji okušal večkrat mnogo hušje pomanjkanje nego v ječi.

Dnevi so potekali počasi. Najhušje so bile nedelje in prazniki. V vseh mestnih cerkvah je prazniško-svečano zvonilo; iz svoje fare sem sem slišal slovesno pošeje glasove naših zvonov, ulice so bile polne ljudstva, sami veseli ali nedeljsko-slovesni obrazi, mi pa smo sedeli v zaporu, ko naj bi stali na prižnici in oznanovali blagovestje Gospodovo, ko bi naj ponavljali na oltarju daritev Gospodovo.

Brez konca in kraja so se vlekli ti dnevi, ves dan je ležala na sreču težka gora.

Neprijetno je bilo tudi, ker nisimo nič prišli na svež zrak. Enkrat na teden so prišli vojniki pomivat sobo. Tedaj so me spravili na stopnice v podstrešje, ker vrta ali dvorišča pri hiši ni bilo. Ko so vojniki svoje delo dokončali, nazaj v sobo.

Dan na dan smo hrepeneče čakali, da bi nas zaslišali. A dan za danem zaman.

Na praznik sv. Jožefa nas je obiskal vojaško-policijski komisar dr. Weiss. Cerkvniku Grafenauerju je očital kot najtežje njegovo pregreho: "Vi ste tudi tak panslavist!" Cerkvnik začuden: "Kaj pa je to; panslavist?" (Ta beseda pomeni: vseslovan.)

Župnika Trunka je vprašal, če je res dajal meni iz peravškega zvonika z nekako zastavico (Fetzen — s kunjjo, se je izrazil sam) na Zilo znamenja. Seveda gospodu Trunko o taki kunjji ni bilo nič znano. Bi jo jaz z Zile menda tudi težko videl in navrh pač kake kunjje pač ni treba ni bilo, ker tistih petindvajset minut razdalje bi že lahko stopila drug k drugemu, če bi si imela kaj važnega in nujnega povedati.

K meni je prinesel kos papirja. "Našli smo med vašimi spisi pesem: 'An meine Uniform.'" Ali se tiče ta pesem vojaške uniforme? — "Torej edino to ubogo pesmico so našli v vseh osmih za-

vojih!" sem si mislil. — "Ali je bilo vredno zaradi nje pregledovati in brati tako množico papirja?" — Pozneje sem pač videl, da so bila v raznih spisih posamezna mesta rdeče zaznamovana, n. pr. v konceptu ertice "Zadnja ura Mateja Prosenca", priobčene v "Domu in Svetu" l. 1919. Str. 5-6. Sreča, da je bil konec moj zagovornik. V konceptu tolaži namreč spovednik umirajočega Mateja: "Res si trpel. A trpel si za domovino, in plačilo v večnosti bo veliko." Roka, ki mi je bila očitno naklonjena, je ob tem koncu naredila na rob tri rdeče ertice. Tako so prejšnja grešna mesta izgubila na svoji teži in nevarnosti.

Izmed vseh nevarnih naklepov zoper Avstrijo, ki so jih sumili v mojih rokopisih in v mojem dopisovanju, je torej naposled ostala samo ta nedolžna pesmica. Omenil sem g. komisarja — ki je sicer nastopal zelo dostojno in prijazno, — da vendar mora vsesbina govoriti sama zase in pričati, da ni v nikakih zvezi z vojaško uniformo — svetejša je bila tedaj ta pesmica od Najsvetejšega v tem naključju.

Povedal sem gospodu zgodovino te pesmi: Poslal mi jo je župnik na Osojah, Nemez Franta, kakor več drugih nemških pesmi, ki so bile tudi med zaplenjenimi papirji. Gospod župnik je bil sicer obsojen na osem dni zapora, ker si je v nekem celovškem listu malo prehudu privoščil osovsko poštarico, ki je skazovala preočito in preobilno ljubezni vojakom osovske žrebečarne. V ječi pa je zahteval: "Dajte mi obleko, kakor jo dobe drugi kaznjenci, da si svoje v ti nesnagi povsem ne uničim in ne prinesem vaše golazni domov." Dali mu jo so. A župnik, duhovit, sarkastičen in pesniško navdahnjen mož, se je v pesniški obliki ponorečeval iz te svoje nenavadne uniforme.

Edino ta pesem je sedaj skrbela vojaško sodišče!

Napisal sem tri vrste protokola, kjer sem razložil zgodovino nevarnega pesniškega proizvoda, in gospod komisar je z obema aktoma odšel.

Ze prvi teden nam je eden stražnikov prinesel vest, da nas nameravajo na sv. Jožefa dan izpustiti. Ko smo videli, da so izmed mnogobrojnih denunciacij in obtožb ostale le brezpomembne malenkosti, smo mislili, da nas bodo res takoj izpustili. Pravično bi bilo, a ravno pravičnosti v Avstriji ni bilo. Menda so bili zdaj pri vojnem sodišču v zagati, če so ti ljudje vobče imeli kaj stramu in jim je še kaj govorila vest. Izpustiti nas takoj po osmih dneh in nas pustiti očitno hoditi po mestu, bi bil vendar dokaz, da so se hudo zaleteli. Tega pa kajpada niso marali priznati.

Zato so nas pustili v luknji do 4. aprila.

8.

4. aprila zjutraj grem po hodniku, kar stopi iz svoje celice cerkvnik Grafenauer — stražil je pravni dober slovenski fant. Pa pravi: "Čisto so pozabili na nas. Ne zaslišijo nas, ničesar nam ne povedo, kaj nameravajo z nami. Do konca vojne nas bodo držali v zaporu, ali pa nas nekega dne kratkoma pobesijo."

Solze so se mu vsule po licih. Razumel sem jih. Družino ima doma, pa mora po nedolžnem sedeti tukaj, brez dela, brez zaslužka. Smilil se mi je tem bolj, ker sem vedel, kako skrben oči da je in kako miren mož.

Poskusil sem ga tolažiti; a kaj posebnega ali kaj določnega sam nisem vedel in sem sam pričakoval dan na dan z večjo nervoznostjo, da bi nas končno vsaj zaslišali.

"Gospod župnik", me je prekinil cerkvnik, "ali bi ne spovedali? Bom vsaj za vse pripravljen." — "Srčno rad."

Prosil sem vojaka, da je stopil za čas v sobico; naš Miha je pokleknil na stopnice, vodeče v podstrešje, in sva lepo opravila.

Mnogo mirnejši in veselejši je bil, ko sva se ločila. Solze pa so mu še vedno tekale.

Kar pride ob desetih gospod ko-

D'Annunzijeve ječe.

O groznih razmerah v reških zaporih, kamor zapirajo D'Annunzijeve oblasti naše nedolžne ljudi, opisuje izpoved D'Annunzijeve žrtev, kateri je uspelo pred kratkim pobegniti iz ječe in ki je pri oblaščiti dala na zapisnik nastopno izjavo o teh razmerah: Postopanje v reških ječah z našimi aretiranimi ljudmi je več kot nečloveško. Italjani ne dovoljujejo našim ljudem, da bi dobivali hrano od doma. Pa da bi jim vsaj sami dajali hrano. Toda pogosto se dogaja, da morajo ječniki umirati gladu in ako bi se jim ne posrečilo dobivati od njih za visoko ceno živil, bi morali tudi umreti od gladi. Toda ne samo, da trpe vsled lažote, udemačeno sredstvo je v ječah je tvoj pret-panje. Naše aretirane pretepaajo na grozovit način. Najpogosteje uporabljajo v ta namen železne palice. Ne vime dan, da ne bi morali koga odpeljati v bolnišnico. Zaradi takega divjanskega postopanja se ne k'ee nihče na odgovor. Nekega aretirane so tako pretepli v zaporu, da so mu zvilili roke in da je še mesec dni kasneje zaradi tega hlebel. Nevrjetno je, ako se pomisli, da morajo vse te muke prenašati naši ljudje in da jih sploh morejo prenesti. Zapirajo jih v bivšo Jelačičevo vojašnico, ki so jo prekrstili v Diazovo vojašnico. Zaprti so v mračnih temnicah, ki se nahajajo dva metra pod zemljo in so polne blata in nesnage. O higijeni ni niti govora, ker je vsako prezračevanje nemogoče, in morajo ujetniki opravljati svoje potrebe na tla v temnicah samih. Kadar dele "hrano", se dele tudi batine z volovskimi žilami. Naši ljudje, da ne pčbro od gladi, sprejemajo tudi batine, samo da prirejo do te slabe hrane in da si tako podaljšajo trpljenje in da ne pomro od lakote. Vsi aretiranci, ki pridejo v te podzemne kaznilnice, dobe čez nekoliko dni mrtvaško barvo, ki je ne izgube, ker se v teh ječah nahajajo kah vseh mogočih bolezni. Sprehod se jim dovoljuje dnevno od 8. do 9. dopoldne. Vsakdo, ki pride v jetniške prostore, si mora biti svest, da ne pride več iz tega groba. Mnogi so izginili iz ječe brez sledu. Vse poizvedovanje o njihovi usodi je ostalo brez uspeha in nikdr se ni moglo izvedeti, kam so izginili ti mučeniki. Na desetine naših ljudi je našlo v teh ječah smrt zaradi pretepanja in gladi. Ako se bo kdaj po D'Annunzijevevemu odhodu hotela izvesti stroga preiskava, se bo šele videlo, koliko naših ljudi je umrlo mučeniške smrti v teh temnicah.

misar dr. Weiss in mi naznani: "Lahko greste domov, a fare ne smete zapustiti, ker preiskava še teče." K meni je prišel naposled. Govorila sva še nekaj časa, in sta medtem Trunk in Grafenauer že odšla. Ko sem prišel na ulico, je stal na drugi strani ulice seveda neizogibni avstrijski detektiv. — Bog ve, ima li Jugoslavija tudi toliko detektivov? Če ima, jo bo prej ali slej tudi skrat vzel. — Šel sem v sosedno trafiko po nekaj razglednic in smo se nekaj časa pogovarjali, ker sem bil v trafiki znan. Pa je prišel tudi detektiv kaj kmalu za menoj. Cigarete si je kupil. — "Čas imaš, le hodi za menoj!" sem si mislil ter se poslovil.

"Svoje župnije ne smete zapustiti!" so nam zapovedali. A že prihodnji teden je prišlo od škofijstva v Celovec povelje, da morava z g. Trunkom s far. Seveda proti vsem določbam kanoničnega prava. A kaj se hoče, pred militarizmom je ležalo tedaj vse v prahu, tudi cerkev. No, danes ni mnogo drugače in bolje. Konfirirali so me v najoddaljenejših in najvišjih župnijah na Koroskem, v Javorju nad Črno, pozneje v Kortah nad Jezerskim, v krajih, kjer sem videl edino gore in nebo, torej nisem mogel biti Avstriji nevaren. In še tam mi je bil, vsaj izpočetka, vedno avstrijski žandar za petami — bili so pa res tudi med temi dobri možje.

Sedemnajst mesecev je trajala konfinacija...

Uničiti nas je hotela Avstrija z ječami in konfinacijami. Uničena je zdaj ona sama, mi pa, Bogu slava, še živimo, se še borimo...

Ženitev prestolonaslednika regenta Aleksandra.

Ko se je nedavno tega prestolonaslednik regent Aleksander nena doma odpeljal v Pariz, so listi izražali vsemogoče kombinacije o vzrokih njegovega potovanja. Nekateri listi so zatrjevali, da je nje govo potovanje v zvezi z zunanje-političnimi dogodki, drugi so namigavali, da ima njegov pot v Pariz zgolj privaten značaj, tretji pa so naravnost izjavljali, da je regent odšel v Pariz, da si izbere tamkaj nevesto. Izkopali so pri tej priliko stari govore, da se name rava regent poročiti s svojo sestrično italijansko princezino Jolando. Zadnji listi so bili na pravem potu, motili so se samo v osebi neveste. Nevesta ni princezinja Jolanda, marveč romunska kraljica Marija, druga hčerka romunskega kralja Ferdinanda in kraljice Marije. Princezinja Marija je rojena 27. decembra 1899 v Gotli in se je torej sedaj v 21. letu. Princezinja je na glaslu kot velika krasotica. Vse kaže, da je vest o skorajšnji ženitvi regenta Aleksandra resnična, ker jo beležijo tudi beogradske listi v obliki, ki izključuje vsak dvom. Kdaj bo poroka, se seveda še ne more izvedeti. S poroko z romunsko princezino bi naša vladarska hiša stopila v rodbinsko zvezo s Hohenzollerni, ker je kralj Ferdinand iz hiše Hohenzollern, ki pa seveda ni v sorodu z istoimensko prusko rodbino.

ROJAKI, NAROČAJTE SE NA "GLAS NARODA", NAJVEČJI SLOVENSKE DNEVNIK V ZDR. DRŽAVAH

FRANCOSKE TOVARNE ZA LOKOMOTIVE V JUGOSLAVIJI:

Ameriški konzul K. Patton poroča iz Belgrada, da so trije francoski inženirji kot zastopniki važnih industrialnih podjetij predložili jugoslovanski vladi načrt, družini Jožeta Vidmar, družini Glavice, družini Perme, družini Kavšca, družini Jakoba Karcenca ter sploh vsem prijateljem v podružniških tovarni za izdelovanje lokomotiv, tovornih vagonov in drugega železniškega prevoznega materiala. Pridelek tovarni ni se vporabil v Jugoslaviji, kakor tudi na francoskih železnicah na Bliznjem Vzhodu, kakor v Mali Aziji, Siriji, itd., ter za francoski izvoz po francoskih podjetjih v sosedni Orient.

IZUČEN MESAR

dobi dobro in stalno delo takoj pri: John Kramer (mesar in grocer), 5301 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio. 11-14-10)

POZDRAVI IZ NEW YORKA.

Pred odhodom v staro domovino se enkrat pozdravljamo sorodnike, znance in prijatelje v Združenih državah, posebno pa one v Jolietu, Ill., med katerimi sem bival 14 let. Zahvaljujem se vam za vsestransko naklonjenost pri našem odhodu. Posebno hvalo pa izrekamo Josipu Božić in Franku Bambič za njuno postrežljivost, ki izključuje vsak dvom. Kdaj bo poroka, se seveda še ne more izvedeti. S poroko z romunsko princezino bi naša vladarska hiša stopila v rodbinsko zvezo s Hohenzollerni, ker je kralj Ferdinand iz hiše Hohenzollern, ki pa seveda ni v sorodu z istoimensko prusko rodbino.

ŽENITNA PONUDBA.

Dobro stoječ farmer se želi seznaniti s Slovenko, hodisi vdova ali dekle v starosti od 30 do 40 let. Katero veseli življenje na farmi blizo mesta, naj se oglasi na naslov: Farmer No. 20, c/o Glas Naroda, 82 Cortlandt St., New York, N. Y. (9-11-10)

Začimbe, želišča in najramovrtnost domača zdravila

katera priporoča magr. Kneipp, imam vedno v zalogi. Pišite po brezplačni cenik. MATH. PEZDIR P. O. Box 772, City Hall Station NEW YORK CITY.

Chesterfield CIGARETTES

They Satisfy

Prizgi!

NĚ moreš si misliti, kako dobra je cigareta, dokler nisi poskušal Chesterfield.

Tako mile, voljne, dišeče, da jih vsak ljubi.

Vsled tega "zadovoljujejo". Vsaka Chesterfield vsebuje najboljši turški in ameriški tobak.

Nobena druga cigareta nima tako dobrega okusa kot Chesterfield, kajti njene posebne mešanice ni mogoče ponarediti.

Ligarettenfabrik W.D. & H.O. Wills Ltd.

Svečenik in detektiv.

Detektivski roman. — Angleški spisal G. K. Chesterton.

Za "Glas Naroda" priredil G. P.

37

(Nadaljevanje.)

Nato je zaprl usta ter je čudna, a ugotovljena resnica, da jih ni nikdar več odprl na tem svetu razven pri obravnavi, ko je izgovoril besedico "kriv".

Oče Brown je zasledoval topega pogleda oživljeni vrt, aretacija morilec, preikavo zdravnika in druge dogodke z okorenlostjo, ki obvladuje človeka, kadar se prebudi z grdih sanj. Stal je nepremično ter navedel svoje ime in naslov kot priča, a ni hotel v čoln ter ostal sam na vrtu, razmišljajoč vse posameznosti te čudne tragedije. Ob neki navzdol je umirala luč in z brega je pričela legati na vodo megla. Oče Brown pa se ni mogel iznebiti misli, da je tukaj še vedno nekaj nepojasnjenega. Resnična, prava povest to ni mogla biti, temveč je maska, igra. Kljub temu pa se ne pusti nikdo radi kakšne šale obesiti ali si prodreti telesa z mečem.

Ko je tako sedel na stopnjah pri izkrališču, je zapazil temno obliko nekega jadra, ki je prihajalo po neki navzdol. Tako hitro je skočil na noge, da bi se pri tem skoro zvrnil vznak.

— Flambeau, — je vzkliknil ter pričel tresti svojega prijatelja, ki je stopil na breg. V veliko presenečenje športnika pa je neprestano ponavljal:

— Flambeau, tore vas niso umorili?
— Umorili? — je vprašal Flambeau z vedno večjim začudenjem.
— Flambeau, torej vas niso umorili?
— Ker so skoro vsakega drugega tukaj, — je odvrnil njegov tovariš, precej razburjen. — Saradin, je bil umorjen in Antonelli zahteva, da ga obesijo. Njegova mati leži nezavestna notri in kar se tiče mene, ne vem, če sem še na tem svetu ali na drugem. Hvala Bogu, da ste vi v istem svetu kot jaz. — Pri tem je zopet prijel Flambeau za roko.

Odkorakala sta naprej ter dospela do naprej štrleče strehe hiše iz bambusa ter se pri tem ozrila skozi eno izmed oken, kot sta stala tudi takrat, ko sta prvič dospela na otok. Zapazila sta od luči razsvetljeni notranjost sobe, ki je bila pač po tem, da vzbudi radovednost obeh. Miza dolge obdednice je bila pogrnjena ob času, ko je prišel morilec Saradina na otok. Sedaj pa se je večerja vršila povsem mirno, kajti Mrs. Anthony je sedela, nekoliko razdražena na dolednjem koncu mize, dočim je sedel pri gornjem koncu Mr. Paul ter jedel z veliko slastjo. Njegove modrikaste oči so stopale iz jamic in njegov obraz, ki je bil sicer neprodiren, je izražal neko gotovo zadovoljstvo.

S kretinjo velike nestrpnosti je prijel Flambeau za okno, ga odprl ter utaknil svojo glavo skozi odprtino.

— No, seveda, — je zakrlical. — Lahko razumem, da ste potrebni okrepila, a da kradete ravno obed gospodarja, dočim leži on zunaj mrtev....

— V dolgem in prijetnem svojem življenju sem ukradel številne stvari, — je odvrnil čudni stari gospod povsem mirno, — a ta večer je ena izmed maloštevilnih stvari, katerih nisem ukradel. Ta večerja, hiša in vrt so slučajno moja last.

Neka misel je pognala Flambeau-ju kri v lice.
— Vi hočete pač reči, — je odvrnil, — da je v testamentu princa,...

— Jaz sem princ Saradin, — ga je prekinil stari gospod ter obiral pri tem neko kost.

Oče Brown, ki je medtem opazoval ptice na vrtu, je tedaj ustaknil tudi svoje blede lice skozi okno.

— Vi ste kaj? — je ponovil z rezkim glasom.

— Paul princ Saradin, a vos ordres, — je odvrnil gospod svečano ter dvignil čašo z vinom. — Jaz živim tukaj v vsem miru, ker sem človek, ki ima smisel za družinsko življenje. Le iz skromnosti se pustim imenovati Mr. Paula, da se me razloči od mojega nesrečnega brata Štefana. Kot čujem je pred kratkim umrl na vrtu. Seveda ni moja krivda, če so ga sovražniki zasledovali prav do tega kraja. To je krivda, njegovega nerednega življenja. On ni bil nikdar družinsko razpoložen značaj.

Umolknil je in njegov pogled se je obrnil iznova preko sklonjene glave ženske proti nasprotni ležeči steni. Natančno je oče Brown spoznal sličnost, katero je imel z mrtvecem. Stara pleča moža so se pričela dvigati ter se tresti, kot da ga nekaj davi, a njegove obrazne poteze so ostale neizpremenjene.

— Moj Bog, — je vzkliknil Flambeau po kratkem odmoru. — Ta hudič se še smeje.

— Pojdva, pojdva, — je rekel oče Brown, ki je postal še bolj bled. — Proč iz te peklenske hiše. Glejva, da prideva hitro v posten čoln.

Noč je padla na bičevje in reko, ko sta odveslala z otoka ter se grela z dvema smodkama, ki sta grela kot dve svetilki. Oče Brown je vzel svojo smodko iz ust ter pričel:

— Brez dvoma ste uganili celo povest. Zelo priprosta je. Mož je imel dva sovražnika. Premeten mož je. Tako je prišel do spoznanja, da sta dva sovražnika boljša kot pa eden.

— Ne morem vam slediti, — ga je prekinil Flambeau.

— To je vendar tako enostavno, — je mirno nadaljeval njegov prijatelj. — Enostavno, čeprav vse preje kot nedolžno. Oba Saradina sta bila lopova, a princ, ki je bil starejši, je bil one vrste lopovov, ki se vzdržijo na površini, dočim je bil mlajši, stotnik, eden onih, ki se pogreznejo v blato. Ta propal častnik je padel globlje in globlje od berača do izsiljevalca in nekega dne je dobil v krepilje svojega brata, princa. To se gotovo ni zgodilo radi kakšne lahke stvari, kajti princ Saradin ni mogel ničesar izgubiti na svojem dobrem glasu, kar se tiče takozvanih družinskih grehov. Na kratko rečeno je bila to stvar, radi katere pride človek lahko na vislice in Stefan je dejanski vrstel zanjokrog vratu svojega brata. Nekje je izvedel za resnico one sicilijske zgodbe ter bil tudi v stanni dokazati, da je Paul umoril v gorovju starega Antonelli-ja. Deset let je brodil stotnik v denarju, katerega mu je dajal brat, da molči, dokler ni pričelo pešati celo sijajno premoženje brata.

Princ Saradin pa je nosil še nadaljno breme poleg tega krvose- sa-brata. Vedel je, da je sin Antonelli-ja, še dete ob času umora, vzgojen v častnih naziranjih Sicilije. Živel je za to, da osveti svojega očeta in ne s pomočjo vislice (kajti manjkalo mu je postavnih dokazov, katere je imel Stefan), temveč s starim orožjem krvne osvete. Kot deček se je izuril v orožju, dokler ni postal mojster in ko je bil dosti star, da lahko uporabi to orožje, je pričel princ Saradin potovati. Dejstvo je, da je pričel bežati za svoje življenje, s tem, da je kot preganjani zločinca begal iz enega kraja v drugega, vedno z neizprosnim zasledovanjem za petami. To je bil položaj Paula in kot

vidite, precej mučen položaj. Čim več denarja je izdajal, da uide Antonelli-ju, tem manj denarja mu je ostalo, da zamaši Štefanu usta. Čim več pa je izdajal, da odkupi molk Štefana, tem manj prilike je imel, da konečno uide Antonelli-ju. Tedaj pa se je zgodilo, da se je izkazal kot velikega moža, — ženija kot je bil Napoleon.

— Mesto da bi je zoperstavljal obema svojima nasprotnikoma, se jima je izročil. Kot japonski borilec je skočil nazaj in oba njegova nasprotnika sta padla po celi dolžini pred njegove noge. Napravil je konec svojemu beganju krog zemlje ter obvestil mladega Antonelli-ja o svojem bivališču. Nato pa je vse izročil svojemu bratu. Poslal je Štefanu dosti denarja za elegantno obleko in potovanje ter poleg tega še pismo, ki je suhoparno javljalo, da je to vse, kar je še ostalo. Pisal je Štefanu, da ga je on popolnoma oplenil, da ga mu je ostala le še mala hiša v Norfolku in da mora vzeti še to, če hoče imeti še kaj več. Pride naj ter se polasti hiše in on, Paul, bo živel enostavno kot njegov služabnik ali prijatelj. Vesel je, da ni Sicilijanec nikdar videl bratov Saradin, razven na slikah. Vedel je, da sta si bila nekoliko podobna, ker sta oba nosila sivo brado. Vsedel tega je Paul obrnil svoje lice ter čakal. Past je bila srečno posvljena. Nesrečni stotnik je stopil v svojih novih oblekah v hišo kot princ ter postal žrtev sicilijskega meča.

— En vozlel pa je še vedno obstajal in ta govoril za čast človeške narave. Zli duhovi kot Saradin udarijo pogosto poleg, ker ne računajo nikdar s človeškimi vrlinami in čednostmi. Samoposebi uvažno je, da je domneval, da bo prišel udarec Italijana nepričakovano, v temi in da bo žrtev zabodena ali ustreljena brez priče, v temi noči in da bo obležala kje v travi ali za plotom. Bila je v resnici težka minuta za princa Paula, ko je vitezov Antonelli-ja predlagalo formalen dvoboj z vsemi mogočimi cerimonijami. Tedaj sem ga našel, ko je divjih pogledov bežal s svojim izročilom. Bežal je razoglav in v odprtih čolnu, še predno bi Antonelli izvedel, kdo da je. Kljub vsemu razburjenju pa ni bil brez upanja. Poznal je pustolovca in poznal tudi fanatika. Bilo je zelo vrjet, o, da bo Stefan, ta pustolovec, molčal že radi tega, da igra teatralno ulogo ali da si zagotovi s tem udoben dom. Obenem pa je zaupal v svojo srečo in ročnost v borenju. Bilo je gotovo, da bo Antonelli, ta fanatik, molčal ter se dal obesiti, ne da bi spraval na dan svoje družinske skrivnosti. Paul se je potikal po reki, dokler ni bilo boja konca. Nato pa je alarmiral mesto, šel po policijo, videl oba nasprotnika premagana ter sedel mirno k večerji.

— Smehljaje. Bog nam pomagaj! — je vzkliknil Flambeau. — Take misli more dati človeku le satan.

— Ne, ta misel je bila vaša, — je odvrnil duhovnik.
— Bog me obvaruj. Moja? — je rekel Flambeau. — Kaj mislite s tem?

Duhovnik je potegnil iz žepa vizitnico ter jo držal proti svitu smodke. Bila je pisana z zeleno tinto.

— Ali se ne spomnite njegovega povabila, da ga obiščete? — je vprašal. — Ali se ne spomnite komplimenta, katerega vam je napravil radi onega knifa, ko ste dali enega defektivna aretirati s pomočjo drugega? On je natančno ponovil vaš takratni trix. S sovražnikom na obeh straneh se je umaknil obema in napadla sta se ter umorila drug drugega.

Flambeau je iztrgal iz rok duhovnika posetnico princa Saradina ter jo raztrgal na drobne koščke.

— To je zadnji preostanek one stare mrtvaške črepinje, — je rekel ter vrge koščke v vodo, — vendar pa se boji, da se bodo še ribe zastрупile med tem.

Zadnji koščki papirja so izginili v vodi in čoln je mirno hitel naprej.

— Oče, — je rekel Flambeau naenkrat, — ali se vam ne zdi vse to kot sen?

Duhovnik je zmajal z glavo, kot da je drugega mnenja ali da ne ve odgovora, a je molčal. Z brega je prihajal duh po sadju in kaval obema, da se je dvignil vetrič. V naslednjem trenutku pa so se jadra napela ter povedla oba po ovinkih reke navzdol proti srečnejšim poljanam ter domovom nedolžnih ljudi.

(Dalje prihodnjic.)

O Karlu Habsburžanu.

Urednik "Matina" kateremu se je posrečilo priti v bližino bivšega cesarja Karla v vili Pragino ob Ženevskemu jezeru priobčuje med drugim: Bivši monarh vstaja rano, gre skupno z bivši cesarico in otroci k maši, nato se sprehaja, potem pa rešuje korespondenco in bere časopise. Obiskov ne sprejema skoro nobenih. Če mu dopušča čas, igra tennis ali se vozi po jezeru. Z vzgojo svojih otrok je zelo zaposlen. Z otroci govori madžarski. Včasih gre v Bern na obisk bratu Maksu. Spremembo bivšega monarha je maloštevilno: par najbožjih prijateljev, kakih deset stražnikov in par slug. Karl se zanima za evropske dogodke, predvsem za Avstrijo in Madžarsko. Pred kratkim se je zavezal za povratek avstrijskih vojnih vjetnikov v Sibiriji, katerim je poslal zdravila in živež. Urednik "Matina" trdi, da je indiferentnost Karla za dogodke v Avstriji samo naviden zna. Nepobitno je, pravi urednik, da delujejo zvesti elementi bivšega cesarja za vzpovratev habsburške monarhije, zato smatra Karl svoje bivanje v Švici, samo za začasno in je vedno pripravljen za vsak slučaj. V kolikor je mogoče urednik "Matina" zvedeti od Karlovega spremstva, upa Karl predvsem na Budimpešto. Ali pa bo antanta dopustila, da se vrne kak Habsburžan na Madžarsko? Gotovo je, da zasleduje Karl v izganjstvu vse dogodke, in da pričakuje in upa na svoj povratek. (Karl je torej še vedno tak hinavec, kakor je bil na prestolu. Osebnosti, ki so bile v najožjem stiku z njim, so izpovedale, da je Karl brezveze, vključno temu pa hodi k maši. Vprašanje, ako bo antanta dovolila njegov povratek, je popolnoma odveč, odkar imamo svojo malo antanto, ki se bo znala upreti veliki antanti.)

ŽENA — ŠOLSKI SVETNIK.

V provinciji Brandenburg v Prusiji je bila imenovana gospa dr. Hildegarda Wegscheider-Zieglerjeva za višjega šolskega svetnika za celo provinco.

TRST SREDIŠČE ZA TRGOVINSKO ZA KAVO.

Iz Rima poročajo, da je predložila brazilska vlada italijanski vladi, da bi ta uredila v Trstu in Napoli skladišča na skupen račun, potem katerih bo mogoče oskrbovati srednjo Evropo in Orijent z brazilske kavo.

ANCHOR LINE

Parnik "Calabria" odpluje 23. oktobra

naravnost v Dubrovnik in Trst.

Za tretji razred \$125.00

in \$5. vojnega davka.

Vprašajte pri najbližjem Cunard — Anchor agentu.

Cunard Line

Parnik "Aquitania" odpluje 12. oktobra

v Hamburg in Gdansk preko Anglije

Cena za tretji razred v Hamburg \$125.00

Cena za tretji razred v Gdansk \$135.00

in \$5.00 vojnega davka.

Vprašajte pri najbližjem CUNARD agentu.

KRETANJE PARNIKOV

KEDAJ PREBILJO ODPLUJEJO IN NEW YORKA.

LA LORRAINE	15. okt.	Havre
NEW YORK	16. okt.	Cherbourg
ADRIATIC	20. okt.	Cherbourg
LAFAYETTE	23. okt.	Havre
ST. PAUL	23. okt.	Cherbourg
CALABRIA	23. okt.	Trst
CANOPIC	25. okt.	Genoa
ROCHAMBEAU	26. okt.	Havre
MAURETANIA	28. okt.	Cherbourg
LA SAVOIE	30. okt.	Havre
RE. ITALIA	30. okt.	Genoa
PHILADELPHIA	30. okt.	Cherbourg
AQUITANIA	2. nov.	Cherbourg
FR. WILSON	3. novembra	Trst
FRANCE	3. nov.	Havre
DESARO	6. nov.	Genoa
ANNONIA	9. nov.	Trst
RETIC	9. nov.	Genoa
EMPERATOR	11. nov.	Cherbourg
LA LORRAINE	13. nov.	Havre
SELVEDERE	18. nov.	Trst
LA TOURNAINE	20. nov.	Havre
ARGENTINA	3. dec.	Trst
PRES. WILSON	22. dec.	Trst

Prejete cen za vožnje natko in vsa druga vprašanja. Obrnite se na trgovko FRANK SAKSER 12 Cortlandt St. New York

French Line

COMPAGNIE GENERALE TRANSATLANTIQUE v JUGOSLAVIJO PREKO HAVRE

LORRAINE	15. oktobra
LAFAYETTE	23. oktobra
TOURNAINE	23. oktobra
ROCHAMBEAU	28. oktobra

Tri parniki s štiri in dvema vijakoma

osebni zastopnik jugoslovanske vlade bo pričakal potnike ob prihodu naših parnikov v Havro ter jih točno odpremiti čamor so namenjani.

Parniki Francocke Erze so transportiral ekom vojne na tlače zahoslovskih vojakov brez vse naprtilke.

Za šifrate in cene vprašajte v

DRUŽBINA PISARNI, 19 State St., N. Y. C.

ali pa pri lokalnih agentih.

LLOYD SABAUDO

3 State Street New York

Prihodnje odpluje iz New Yorka parnik na 2 vijaka RE D'ITALIA

30. oktobra

(izhajajo se direktni vojni listki do vseh glavnih mest v Jugoslaviji.)

Brezplačno vino potnikom 1. razreda.

French Line

COMPAGNIE GENERALE TRANSATLANTIQUE

Naravnost v Hamburg

Posebno odpluje

Parnik na dva vijaka "CAROLINE"

v soboto 23. oktobra 1920.

Kabine in tretji razred. Vse udobnosti.

DRUŽBINA PISARNA, 19 Street, N. Y. C.

Cosulich črta

Direktno potovanje v Dubrovnik (Gravena) in Trst.

PRES. WILSON 3. novembra

Za Dubrovnik 3. razred \$130.

2. razred \$200.

in \$5. davka.

Za Trst 3. razred \$125.

2. razred \$200.

in \$5. davka.

BELVEDERE 18. novembra

Potom listkov, izdanih za vse kraje v Jugoslaviji in Srbiji.

Razkožne ugodnosti prvega, drugega in tretjega razreda.

Potniki tretjega razreda dobivajo brezplačno vino.

PHELPS BROTHERS & CO.

Passenger Department

4 West Street New York

Doctor Moy

Je uspešno zdravil nadržbo, bojazn, kraljevno otropnost, padavico ter srčno, jetrno, ledenične ali pljučne bolezn, bolečine v želodcu, bolečine v prsih, vnete oči, nogo, roke ali križ, oteklinje, revmatizem, kožne bolezni, izpuščaje, ogree, oslabelost, moške in ženske bolezni, slabe kri, brez operacije v najkrajšem času po najljubši ceni. Poskusajte in se prepričajte.

DOCTOR JIN FUZY MOY

308 Grant Street Pittsburgh, Pa.

Uradne ure: ob delavnikih, od 9. dopoldne

ob nedeljah in praznikih: od 2. dopoldne do 4. večer.

Uradne ure: ob delavnikih, od 9. dopoldne

do 1. popoldne.

SUHO GROZDJE

importirano iz starega kraja

22 centov funt.

Bokas 50 funtov \$11.00

Posebna cena na veliko.

BALKAN IMPORTING CO

51-53 Cherry Street

New York, N. Y.

COLUMBIA GRAMOFONE

VICTOR NAVINSEK, 331 Greeve St., CONEMAUGH, PA.

Dr. Koler

SLOVENSKI ZDRAVNIK

638 Penn Ave. Pittsburgh, Pa.

Dr. Koler je najstarejši slovenski zdravnik, specializet v Pittsburghu, ki ima 18-letno prakso v zdravju nju vseh možkih bolezni.

Zastupljenje krvi zdravi a glasovitem 504, ki ga je izumel dr. prof. Erlich. Če imate mošnje ali mazarčke po telesu v grlu, izpadanje las, bolečine v kosteh, pridite in izstijte vam bom kri. Mo čakajte, ker ta bo lezen se mlesce.

Vam moške bolezensi zdravim po e-krajskimi metodi. Kakor hitro opazite da vam prenebuje zdravje, ne čakajte, temveč pridite in jaz vam bom sonet bovrnil.

Hydroksil je all vodno kilo oskravim v 14. urah in sicer brez operacije.

Bolezni mazarja, ki povzročijo bo letine v križu in rrbtu in včasih tudi pri puščanju vode, ozdravim s rotovostjo.

Revmatizem, trganje, bolečine o teklino, arbolece, škroče in druge kožne bolezni, ki nastajajo vried nečisti kri, ozdravim v kratkem času ni potrebno ležati.

Uradne ure: vsak dan od 8. ure stu traja do 8. večer; v petkih od 8. rju traja do 1. popoldne; ob nedeljah od 1. popoldne.

OD \$35.50 — \$350.00

— VELIKA ZALOGA —

PLOŠČ V VEER JEZIKH. BREZPLAČNE CE

NIKE DOBITE PRI:

VICTOR NAVINSEK, 331 Greeve St., CONEMAUGH, PA.

30 dnevna ponudba

za one, ki čelo 14-karatne zlate ure. Imam jih od \$39, naprej. Veržice od \$15, naprej. Ker imam ogromno zalogo se iz prejšnjih časov, prodajam tako poceni. Vsek se lahko sam prepriča, ko blago dobi. Pišite, kaj želite in jaz vam pošljem C. O. D. Tako zamorete blago videti ob času sprejema. Prodajam srebrne in polščane ure po primernih cenah. Poslačne veržice Jednotni in drugi privezki od \$2, naprej.

M. POGORELC

7 W. Madison Street

Room 605 Chicago, Ill.

Zastopniki "Glas Naroda"

kateri so pooblašteni pobirati, naročino za dnevnik "Glas Naroda".

Vsak zastopnik izda potrdilo za svoto, cetero je prejel in jih rojakom pripočamo.

Naročnina za "Glas Naroda" je:

Za celo leto \$6.00; za pol leta \$3.00;

za štiri mesece \$2.00; za četrt leta \$1.50.

San Francisco, Cal.: Jacob Lovšin.

Denver, Colo.: Frank Škrabec.

Pueblo, Colo.: Peter Cullig, John Germ, Frank Janesh in A. Kochevar.

Salida, Colo.: Louis Costello.

Somerset, Colo.: Math. Kernelj.

Indianapolis, Ind.: Alois Rudman.

Clinton, Ind.: Lambert Bolskar.

Aurora, Ill.: J. Verbič, 635 Aurora Avenue.

Chicago, Ill.: Joseph Bostič, Joseph Bilah in Joseph Bevčič.

Joliet, Ill.: Frank Bambich, Frank Laurich in John Zaletel.

Mascoutah, Ill.: Frank Augustin.

La Salle, Ill.: Matija Komp.